

Vergaderjaar 2013–2014

32 013

Toekomst financiële sector

Nr. 78

BRIEF VAN DE ALGEMENE REKENKAMER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2014

De invoering van de Europese bankenunie is regelmatig onderwerp van debat in de Tweede Kamer. Aan de Europese Centrale Bank (ECB) worden nieuwe toezichtstaken opgedragen die van evident belang zijn voor een doeltreffende uitvoering van het prudentieel toezicht op kredietinstellingen. De ECB zal haar taken vervullen binnen één gemeenschappelijk toezichtmechanisme (het zogenoemde Single Supervisory Mechanism: SSM) dat zowel de ECB als de nationaal bevoegde autoriteiten omvat. Het SSM is een antwoord op het onvoldoende gebleken toezicht in het recente verleden en moet bijdragen aan het herstel van het vertrouwen in de bankensector.

Vanaf 4 november 2014 vallen 128 grote banken van de eurozone voortaan onder het toezicht van de ECB. De nationale autoriteiten blijven belast met het toezicht op de resterende banken, zij het op basis van het SSM-toezichtskader.

Goed toezicht op kredietinstellingen is van groot maatschappelijk belang. Het verdient aandacht dat deze verschuiving van toezichtstaken van de lidstaten naar de EU vergezeld gaat van een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en goede afspraken over het afleggen van verantwoording over het uitgeoefende toezicht. In dat kader is ook relevant op welke wijze zal worden voorzien in een structurele mogelijkheid van onafhankelijke externe controle op het toezicht. In deze brief vragen wij uw aandacht hiervoor. Daarbij is ook van belang dat de Minister van Financiën nu een wetsvoorstel voorbereidt waarin de consequenties van het SSM voor de taken en bevoegdheden van DNB onder het Europees banktoezicht worden geregeld.

1. Ontwikkeling Europese bankenunie

De Europese Raad van 18 oktober 2012 stemde in met een «routekaart naar een bankenunie».¹ In de bankenunie staan de grootste banken van eurozone lidstaten onder gezamenlijk toezicht en kennen de lidstaten dezelfde regelgeving, inclusief een garantiestelsel dat de (spaar)tegoeden van rekeninghouders van «omgevallen» banken veilig stelt. Overzicht 1 schetst de regelgeving die de basis vormt voor de bankenunie en de bouwstenen die onderdeel gaan uitmaken van de bankenunie.

Overzicht 1. Wettelijke basis en bouwstenen Europese bankenunie (stand 1 mei 2014)

Regelgeving als basis voor	Het «single rule book» ¹ met als grondslagen:		
voor bankenunie	Kapitaaleisen voor banken in de Capital Requirements Directive (CRD-IV) ² en Capital Requirements Regulation (CRR) ³ . Betreft: EU28 Status: Inwerking-treding 20-7-2013	Voorstellen voor herstel en resolutie van banken in Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD) ⁴ Betreft: EU28 Status: overeenkomst Raad, EC en EP 13-12-2013	Herziening deposito garantiestelsel in de Deposit Guarantee Scheme Directive (DGSD) ⁵ Betreft: EU28 Status: onderhandeling tussen Raad en EP
Bouwstenen voor de bankenunie	Europees toezichtmechaniisme voor banken: Single Supervisory Mechanism (SSM) ⁶ . Betreft: eurozone + andere landen die willen deelnemen Status: afgerond	Mogelijkheid directe herkapitalisatie van banken met het European Stability Mechanism (ESM) ⁷ . Betreft: eurozone Status: hoofdlijnenakkoord Eurogroep 20 juni 2013	Europees resolutiemechanisme voor banken: Single Resolution Mechanism (SRM) ⁸ Betreft: eurozone + andere landen die willen deelnemen Status: aanvaarding EP in 1 ^o lezing 15-4-2014.

¹ Het Single Rule Book is een op een verordening gebaseerde set van geharmoniseerde regels, technische standaarden, etc. voor het uniforme toezicht op financiële instellingen en beoogt een consistente toezichtspraktijk te realiseren. De normen in de bovenvermelde verordeningen kunnen direct worden «overgenomen» omdat deze verbindend zijn in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk zijn in elke lidstaat. Voor wat betreft de richtlijnen dienen door de ECB en Europese Bankautoriteit (EBA) alle verschillen tussen nationale omzettingsmaatregelen te worden geïdentificeerd en te worden weggenomen.

² Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 Juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG.

³ Verordening (EU) Nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012.

⁴ COM(2012) 280 final van 6 juni 2013, Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van de Richtlijnen 77/91/EEG, 82/891/EG, 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG en 2011/35/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010

⁵ COM(2010)368 definitief van 12 juli 2010, Voorstel voor een Richtlijn.../.../EU van het Europees Parlement en de Raad inzake de depositogarantiestelsels [herschikking].

⁶ Verordening (EU) Nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op banken dat op 4 4 november 2013 in werking is getreden. De feitelijke uitvoering daarvan start één jaar later.

⁷ ESM direct bank recapitalisation instrument. Main features of the operational framework and way forward. Eurogroup, Luxemburg 20 June 2013.

⁸ COM(2013) 520 final van 10 juli 2013, Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van eenvormige regels en een eenvormige procedure voor de afwikkeling van kredietinstellingen en bepaalde beleggingsondernemingen in het kader van een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme en een gemeenschappelijk bankenafwikkelingsfonds en tot wijziging van Verordening (EU) Nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad.

¹ Mededeling van de Europese Commissie aan het Europees Parlement en de Raad van 12 september 2012: Een routekaart naar een bankenunie. COM(2012) 510 final.

In de SSM-verordening krijgt de ECB nieuwe taken betreffende het toezicht op de grote banken² in de eurozone én op grote banken in andere EU-lidstaten die zich bij het SSM aansluiten. De ECB zal deze nieuwe taken vanaf 4 november 2014 vervullen. Daaraan voorafgaand worden momenteel door de ECB en de Europese Bankenautoriteit (EBA) «stresstests» uitgevoerd, waarbij de balansen van de grote banken die onder het toezicht van de ECB komen worden doorgelicht.³ De 128 grote banken van de eurozone die binnen het SSM onder het exclusieve toezicht van de ECB komen te vallen, hadden in 2012 samen een balansomvang van circa 26.000 miljard euro.⁴

Per 1 januari 2016 treedt de SRM-Verordening in werking, waarin een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme voor banken geregeld is. Onder het SRM moet de ECB signaleren of een bank die onder het SSM valt in zodanig ernstige financiële problemen is gekomen dat deze moet worden ontbonden. Een nieuw in te stellen «Single Resolution Board» (SRB) ook wel «Resolutieautoriteit» (ECB, Europese Commissie, betrokken nationale resolutieautoriteiten) bereidt de afwikkeling voor. Onder toezicht van de SRB voeren nationale resolutieautoriteiten uiteindelijk het besluit uit.

De instrumenten van het SRM zijn: verkoop van een bank, tijdelijke overdracht aan een «brugbank», oprichting van een «bad bank» en *bail-in* van crediteuren. In exceptionele omstandigheden kan een nieuw op te zetten resolutiefonds worden ingezet. Dit fonds moet worden gefinancierd met bijdragen uit de bancaire sector vanuit de deelnemende lidstaten, wordt in tien jaar opgebouwd, en krijgt een minimale omvang van 1% van de gedekte deposito's van de deelnemende banken (circa 55–60 miljard euro).

De besluitvorming over *directe herkapitalisatie* van banken vanuit het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM), zonder tussenkomst van de overheid van het land waarin de bank gevestigd is,⁵ is nog niet afgerond binnen de Eurogroep.

2. Implicaties voor toezicht, verantwoording en controle in Nederland

Op dit moment wordt het prudentieel toezicht op Nederlandse banken nog volledig uitgeoefend door DNB. De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor het functioneren van het stelsel van (prudentieel) toezicht als geheel en legt daarover verantwoording af aan het parlement. Hij kan daartoe over toezichtvertrouwelijke informatie beschikken als hij dat met het oog op de stabiliteit van het financiële stelsel nodig heeft.⁶ De

² Onder «grote banken» worden banken verstaan met een totale balansomvang van 30 miljard euro of hoger.

³ Voor een overzicht, inclusief betrokken banken, zie <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/notecomprehensiveassessment201310en.pdf>. De EBA publiceerde op 29 april 2014 de stresstest methodologie en de uitvoeringsscenario's. De resultaten daarvan en die van de activakwaliteitsbeoordeling worden in oktober 2014 gepubliceerd.

⁴ Dit is circa 80% van de balansomvang van alle banken in de eurozone. Bron: High-level Expert Group on reforming the structure of the EU banking sector, Chaired by Erkki Liikanen, Final Report, Brussels, 2 October 2012, p. 119–120.

⁵ Indirecte herkapitalisatie van banken vanuit het ESM bestaat sinds 2012. Banken in Spanje en Cyprus hebben in dit kader vanuit het ESM in totaal 44,3 miljard euro ontvangen. Het ESM geeft in dat geval een lening aan de lidstaat, waarna deze gelden worden opgeteld bij de bestaande staatsschuld.

⁶ Zie Stb. 2013, 487, Wet van 25 november 2013 tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht.

mogelijkheid van onafhankelijke externe controle op het toezicht in Nederland is nu belegd bij de Algemene Rekenkamer.⁷

De inwerkingtreding van het SSM leidt tot veranderingen in het takenpakket van DNB. Hierdoor ontstaan ook vragen over welke verantwoordelijkheid de Minister van Financiën in de nieuwe situatie nog voor het toezicht op banken heeft, en welke mogelijkheden voor onafhankelijke externe controle er nog resteren in Nederland.

Het is nog niet precies bekend hoe de ECB haar nieuwe rol gaat invullen, zowel als centrale toezichthouder alsook in samenwerking met nationale toezichthouders. Het prudentieel toezicht verschuift naar de ECB voor wat betreft de grote banken. Daarnaast moet de ECB ervoor zorgen dat de (andere) toezichthouders op banken volgens een geharmoniseerd kader toezicht gaan uitoefenen. DNB blijft op de minder grote banken rechtstreeks toezicht uitoefenen, op basis van het SSM-toezichtskader. De ECB kan dit toezicht als daar aanleiding toe is naar zich toe trekken.

De vraag rijst hoe de Minister van Financiën onder het SSM invulling denkt te gaan geven aan zijn verantwoordelijkheid voor het (nationale) toezichtstelsel als geheel en de verantwoording daarover aan het parlement. Hij blijft rechtstreeks verantwoordelijk voor het functioneren van het toezicht op de minder grote banken, zo lang die niet onder het toezicht van de ECB zijn geplaatst. Of en in welke mate er sprake blijft van een ministeriële verantwoordelijkheid voor en verantwoording over het toezicht op de grote Nederlandse banken nadat de ECB volledig de haar opgedragen taken gaat uitvoeren is vooralsnog niet duidelijk.

Bij de onafhankelijke externe controle op het functioneren van het toezicht in Nederland leidt de invoering het SSM – voor zover wij op dit moment kunnen overzien – ertoe dat de Algemene Rekenkamer op dit vlak beperktere mogelijkheden heeft. Dat wil zeggen, de Algemene Rekenkamer heeft geen mogelijkheid meer tot het verrichten van onderzoek naar het functioneren van toezicht op de grote Nederlandse banken. Dit toezicht wordt voortaan uitgeoefend door de ECB en de ECB is geen controle-object van de Algemene Rekenkamer. De op 13 mei 2014 nieuw verworven controlemogelijkheden van de Algemene Rekenkamer – inclusief openbare rapportage aan het parlement – zullen naar het zich laat aanzien beperkt zijn tot het toezicht op de minder grote Nederlandse banken.⁸

De Minister van Financiën deelde mee dat de regering zich inzet om, binnen de kaders van de nieuwe Europese regels, de Algemene Rekenkamer de mogelijkheid te blijven geven om de informatie omtrent grote banken in te zien bij DNB.⁹ Daarbij zal volgens de Minister een rol spelen welke controlebevoegdheden de Europese Rekenkamer (ERK) krijgt op dit terrein en of het controlesysteem van de ERK in combinatie met de nationale rekenkamers sluitend is.¹⁰ Het is nog onduidelijk hoe een

⁷ De algemene bevoegdheid van de Algemene Rekenkamer is vastgelegd in de Comptabiliteitswet. Met de recente wijziging van de Wet op het financieel toezicht (Wft) is het verstrekken van vertrouwelijke gegevens of inlichtingen door DNB en de AFM aan de Algemene Rekenkamer geregeld. Zie de brief van de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer van 12 september 2013 over het voorstel tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met het verstrekken van vertrouwelijke gegevens of inlichtingen door de Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) aan de Algemene Rekenkamer (AR).

⁸ Op 13 mei 2014 stemde de Eerste Kamer in met het wetsvoorstel Wft-AR.

⁹ Zie nota naar aanleiding van het Verslag Wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met het verstrekken van vertrouwelijke gegevens of inlichtingen door DNB en de AFM aan de Algemene Rekenkamer, Tweede Kamer, Vergaderjaar 2013–2014, 33 729, nr. 6.

¹⁰ Wetgevingsoverleg over het Wft-AR-wetsvoorstel van 23 april 2014.

taakverdeling tussen ERK en de Algemene Rekenkamer (en onze vergelijkbare collega's in de andere lidstaten) op dit vlak eruit zou kunnen zien.

Op dit moment wordt door de Minister van Financiën een wetsvoorstel voorbereid waarin de consequenties van het SSM voor de taken, de afbakening en de bevoegdheden van DNB en het Europees banktoezicht worden geregeld.

De invoering van het SRM heeft – voor zover nu kan worden overzien en het niet om Nederlandse banken gaat – geen rechtstreekse consequenties voor toezicht en controle in Nederland. In de volgende paragraaf gaan we na welke implicaties de invoering van de bankenunie heeft voor toezicht en controle op EU-niveau.

3. Implicaties voor toezicht, verantwoording en controle in Europa

3.1 Toezicht op banken: Single Supervisory Mechanism

Het toezicht op grote banken ligt door het SSM volledig bij de ECB. Dit is nader uitgewerkt in het Interinstitutioneel Akkoord (IIA) van 4 november 2013 tussen het Europees Parlement en de ECB.¹¹ De ECB zal ieder jaar een verslag aan het Europees Parlement voorleggen over de uitvoering van de taken die haar bij deze verordening zijn opgedragen. De voorzitter van de Raad van Toezicht die de toezichthoudende taken van de ECB uitvoert en conceptbesluiten opstelt ter goedkeuring door de Raad van Bestuur van de ECB¹² presenteert dit jaarverslag aan het Europees Parlement in een openbare hoorzitting. Indien nodig kan het EP een tijdelijke enquêtecommissie instellen waaraan de ECB haar volledige medewerking moet verlenen. Het IIA geldt niet voor de uitwisseling van vertrouwelijke informatie over het monetair beleid of andere taken van de ECB die niet behoren tot de taken die bij deze verordening aan de ECB zijn opgedragen. Het IIA laat de verantwoordingsplicht van nationale bevoegde autoriteiten tegenover het eigen parlement overeenkomstig het nationale recht onverlet.

De reguliere onderzoeken die de ERK op dit moment uitvoert bij de ECB hebben betrekking op onderzoek naar de operationele efficiëntie («doelmatigheidscontrole») van het management van de ECB. In de SSM-verordening (EU) nr. 1024/2013 staat dat de ERK bij zijn werkzaamheden rekening houdt met de aan de ECB opgedragen toezichttaken.¹³ Dit betekent dat de ERK onder het SSM geen nieuwe expliciete taken heeft gekregen om het functioneren van het toezicht van de ECB te toetsen.¹⁴ Terwijl nationale rekenkamers die bij hun onderzoek naar het functioneren van het toezicht wél toegang hadden tot de toezichtdossiers van individuele grote banken – voor zover wij kunnen overzien – dit nu kwijt raken, is het mogelijk de vraag of de ERK deze werkzaamheden in zijn onderzoek

¹¹ Interinstitutioneel Akkoord tussen het Europees Parlement en de Europese Centrale Bank over de praktische regelingen in verband met de uitoefening van democratische verantwoordingsplicht en toezicht op de uitoefening van de taken die in het kader van het gemeenschappelijk toezichtmechanisme aan de Europese Centrale Bank zijn opgedragen (2013/694/EU). Publicatieblad van de Europese Unie, L 320/1.

¹² Deze functie wordt op dit moment vervuld door Mw. Danièle Nouy.

¹³ In Verordening (EU) Nr. 1024/2013 van de Raad wordt bepaald dat «Bij het verrichten van een doelmatigheidscontrole van het bestuur bij de ECB krachtens artikel 27, lid 2, van de statuten van de ESCB en van de ECB houdt de Europese Rekenkamer tevens rekening met de bij deze verordening aan de ECB opgedragen toezichttaken.»

¹⁴ In zijn statement van 7 februari 2013 gaf de President van de ERK aan dat ERK de reikwijdte van haar bevoegdheden op grond van het verdragsprotocol over de operationele efficiëntie ook van toepassing acht op het gezond financieel beheer van de aan de ECB toegekende toezichtsbevoegdheden.

kan overnemen. Hierdoor ontstaat in deze landen een verslechtering in de mogelijkheden voor onafhankelijke externe controle: een controlelegat. In andere landen – waar de nationale rekenkamers geen mandaat hebben het toezicht op de bancaire sector op nationaal niveau te onderzoeken – was al sprake van een controlelegat.

3.2 Directe herkapitalisatie banken: ESM

Het permanente noodfonds ESM is een intergouvernementele organisatie onder internationaal recht. In de «by-laws» bij het ESM-verdrag is geregeld dat onafhankelijke externe controle op de werkzaamheden van het ESM – dat zich in 2012 en 2013 heeft gericht op *indirecte* bankensteun aan Cyprus en Spanje – zal worden uitgevoerd door een uit vijf leden bestaand onafhankelijk auditcomité.

In de Verklaring van de Eurogroep van 20 juni 2013 over *directe* bankensteun uit het ESM staat dat de ESM Board of Governors en Board of Directors alle relevante informatie zullen ontvangen die nodig is om hun taken te vervullen. Er is geen verwijzing opgenomen naar het ESM-auditcomité. Desalniettemin ligt het in de lijn der verwachtingen dat dit nieuwe instrument onder de controle van het ESM-auditcomité zal vallen, nadat de Board of Governors het heeft toegevoegd aan de lijst van door het ESM in te zetten instrumenten.

3.3 Afwikkeling van banken: Single Resolution Mechanism

Het SRM is een gemeenschappelijk resolutiemechanisme voor banken. In het SRM-akkoord worden mogelijkheden voor onafhankelijke externe controle door de ERK op diverse plaatsen genoemd.

- De ERK beoordeelt de voorlopige rekeningen van de Resolutieautoriteit.
- In het kader van fraudebestrijdingsmaatregelen kan de ERK bij alle begunstigen, contractanten en sub-contractanten die van de Resolutieautoriteit middelen van de Unie hebben ontvangen, controles op stukken en controles ter plaatse verrichten.

In het Verslag van de Eurogroep en Ecofin Raad van 17 en 18 december 2013¹⁵ dat de Minister van Financiën naar de Tweede Kamer stuurde staat verder dat de ERK iedere 12 maanden een rapport zal publiceren over doeltreffendheid en doelmatigheid van de Europese Resolutieautoriteit. Daarbij is vooralsnog onduidelijk wat de reikwijdte is van de onderzoeksmogelijkheden van de ERK bij het SRM.

4. Aanbevelingen

Op basis van het voorgaande bevelen we de Minister van Financiën het volgende aan:

- Om een sluitend toezicht- en controlesysteem voor het SSM op EU-niveau tot stand te brengen, is het verstandig indien de Minister van Financiën zich er binnen de EU voor inspant dat de onafhankelijke externe controle op het toezicht van de ECB door de ERK met een breed mandaat (rechtmatigheid, doelmatigheid, doeltreffendheid) wordt geborgd. Hierbij hoort onbeperkte toegang tot alle toezichtdossiers, uitwisseling van informatie met nationale rekenkamers en ruime publicatiemogelijkheden.
- De Minister van Financiën zou kunnen verduidelijken wat na invoering van het SSM in Nederland zijn ministeriële verantwoordelijkheid

¹⁵ Brief van de Minister van Financiën aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 19 december 2013 «Verslag van de Eurogroep en ECOFIN Raad van 17 en 18 december 2013 te Brussel».

inhoudt voor het toezicht op de grote banken, en wat de mogelijkheden voor onafhankelijke externe controle op het toezicht door DNB zijn, alsmede over welke informatie ten aanzien van de banken die onder het toezicht van de ECB gaan vallen de Algemene Rekenkamer nog kan gaan beschikken.

- De Minister van Financiën zou zich er bij de Board of Governors van het ESM voor kunnen inzetten dat het ESM-auditcomité de beschikking krijgt over de benodigde middelen om alle onderzoekswerkzaamheden te verrichten, mede gericht op het verruimde takenpakket van het ESM.
- Dat de Minister van Financiën – in afstemming met de betrokken Instellingen van de EU – duidelijkheid verschaft over de beoogde onderzoeksmogelijkheden van de ERK bij de Europese Resolutieautoriteit, alsmede over de kennelijke afspraak dat de ERK iedere 12 maanden een rapport zal publiceren over doeltreffendheid en doelmatigheid van deze resolutieautoriteit.

5. Reactie Minister van Financiën en nawoord

Op 5 juni 2014 hebben wij deze brief in concept voorgelegd aan de Minister van Financiën, die op 30 juni 2014 heeft gereageerd.

In reactie op onze aanbeveling om een sluitend toezicht- en controle-systeem voor het SSM op EU-niveau tot stand te brengen geeft de Minister aan te beseffen dat het huidige mandaat van de ERK en de aan haar toegekende bevoegdheden mogelijk onvoldoende zijn om controle op het banktoezicht door de ECB van een gelijkwaardig niveau te realiseren als dat van de Algemene Rekenkamer op DNB. Hij zal binnen EU-verband pleiten voor voldoende bevoegdheden voor de ERK om controle op de toezichtstaken van de ECB op afdoende wijze te borgen.

Op onze aanbeveling om te verduidelijken wat na invoering van het SSM in Nederland de ministeriële verantwoordelijkheid inhoudt voor het toezicht op de grote banken en wat de mogelijkheden voor onafhankelijke externe controle zijn, reageert de Minister door aan te geven dat de ministeriële verantwoordelijkheid wordt beperkt voor het toezicht dat onder het SSM wordt uitgeoefend door, onder verantwoordelijkheid van, of op instructie van de ECB. Verder geeft hij aan dat in de SSM-verordening is geregeld dat de ECB informatie kan uitwisselen met onder meer nationale instanties zoals de Algemene Rekenkamer.

Ten aanzien van onze aanbeveling dat de Minister van Financiën zich er in de Board of Governors van het ESM voor inzet dat het ESM-auditcomité de beschikking krijgt over de benodigde middelen om alle onderzoekswerkzaamheden te verrichten, mede gericht op het nieuwe ESM-instrument voor directe herkapitalisatie van banken, stelt de Minister dat hij niet over enige signalen beschikt dat zich knelpunten zouden kunnen gaan voordoen op dit vlak.

Op onze aanbeveling – tenslotte – om duidelijkheid te bieden over de beoogde onderzoeksmogelijkheden van de ERK bij de op te richten Europese Resolutieautoriteit, alsmede over de afspraak dat de ERK iedere 12 maanden een rapport zal publiceren over de doeltreffendheid en doelmatigheid daarvan reageert de Minister met een overzicht van de beoogde onderzoeksmogelijkheden van de ERK bij de op te richten Europese Resolutieautoriteit.

Nawoord Algemene Rekenkamer

Wij waarderen dat de Minister van Financiën verduidelijkt (1) dat het huidige mandaat van de ERK mogelijk onvoldoende is voor afdoende

controle op het banktoezicht door de ECB, en (2) dat de ministeriële verantwoordelijkheid wordt beperkt voor het toezicht dat onder het SSM wordt uitgeoefend, zowel voor grote als minder grote banken. Wij vragen ons af waar de democratische verantwoording over het door de ECB uitgeoefende toezicht wordt belegd.

Wij vinden het positief dat de Minister aangeeft dat hij binnen EU-verband zal pleiten voor voldoende bevoegdheden voor de ERK om controle op de toezichtstaken van de ECB op afdoende wijze te borgen. Wij zullen met belangstelling volgen waartoe dit zal leiden.

Deze brief sturen wij ook in afschrift aan de voorzitter van de Eerste Kamer en de Minister van Financiën.

Algemene Rekenkamer

drs. A.P. Visser,
wnd president.

dr. Ellen M.A. van Schoten RA,
secretaris